

Til Styrets medlemmer
Fra Ass. museumsdirektør

Sakstype: S 1 / 22 Ordinær sak
Møtedato: 21.01.2022
Notatdato: 17.01.2022
Saksbehandler: Ass. museumsdirektør og økonomisjef

BUDSJETT 2022 OG LANGTIDSBUDSJETT (LTB) 2022-2026

Museumsledelsen viser til behandling av budsjett 2022 i styremøtet 10.12.21 (S 36/21). Videre vises det til vedlagte ledelsesvurdering og økonomirapportering datert 15. desember 2021, hvor med årsbudsjett 2022 ble lastet opp i UiOs økonomisystem. Årsbudsjett 2022 var basert på foreløpig disponeringsskriv 2022 samt forutsetningen om et kutt i bevilgning som følge av ny premiemodell for pensjon. Videre ble koronakompensasjon på kr. 45,5 mill. kr. for 2021 tatt med i budsjettet for 2022. KHM har senere erfart at tildelingen av koronakompensasjon ble utbetalt i desember 2021 og som sådan vil dette være en del av inngående balanse fra 2021 og ikke bevilgningen for 2022 som vist i tidligere saksfremlegg. For øvrig var det ingen endring i bevilgningen for 2022, jfr vedlagte *Disponeringsskriv for 2022* datert 22. desember 2021. Til slutt vil vi for ordens skyld bemerke at mindre endringer i inngående balanse kan forekomme i endelig budsjett for 2022, da regnskap for 2021 først lukkes i dag (17.01.21).

Forslag til langtidsbudsjett (LTB) 2022-2026 legges med dette frem for vedtak.

Innledning

Prognose er vesentlig forbedret siden i fjor (jf. S 42/20), hvor prognose 2021-2025 viste et akkumulert merforbruk på om lag 32 mill. kr. Prognose 2022-2026 viser et LTB i balanse. Det er tre hovedgrunner til den positive utviklingen i prognosen:

1. Dekning av inntektstap ved stenging av Vikingskipshuset og fullfinansierte utstillinger i nytt Vikingtidsmuseum
2. 80 % dekning av inntektstap som følge av koronapandemien
3. Redusert aktivitet og utsatt innfasing av stillinger under pandemien

Det vises til S 36/21 for grundigere og mer detaljert redegjørelse for disse tre momentene.

Museumsledelsen må imidlertid bemerke at grunnlaget for utarbeiding av foreliggende prognose er svakere enn tidligere år, som følge av implementeringen av nye økonomisystemer med tilhørende verktøy. Det er derfor noe større usikkerhet knyttet til kostnadsbildet enn tidligere. Dette gjelder særlig museets prosjektvirksomhet, men også fastlønn og personalressurser fordi nytt system fordrer manuell innlegging av data og at det må etableres skyggesystemer for disponering av personalressurser over tid.

Museumsledelsen forventer at disse svakheten i økonomiverktøyet vil utbedres i løpet av 2022, slik at vi fra og med 2023 kan legge frem en langtidsprognose for styret uten å måtte redegjøre for risikovurderinger forbundet med økonomisystemet.



Budsjett 2022 og langtidsprognose 2022-2026

Budsjett 2022		Regnskap 2021	Budsjett 2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025	Prognose 2026
Estimert overføring fra 2021			- 64,5	- 21,4	- 0,2	1,0	1,2
Overføring fra 2020		- 14,0					
Inntekter	Eksterne inntekter		- 12,5	- 32,8	- 45,6	- 45,6	- 38,0
	Inntekter fra bevilning	- 238,5	- 196,5	- 196,5	- 196,5	- 196,5	- 196,5
	Salgs- og leieinntekter	- 11,4	- 4,0	- 6,2	- 6,9	- 6,9	- 10,4
Inntekter totalt		- 249,9	- 213,0	- 235,5	- 249,0	- 249,0	- 244,9
Personalkostnader	Lønn	101,0	92,6	94,6	95,6	95,6	95,6
	Feriepenger og sos. avgi	42,2	41,6	41,7	42,2	42,2	42,2
	Øvrige lønnskostnader	- 3,6	3,1	2,8	2,8	2,8	2,8
Personalkostnader totalt		139,6	137,3	139,1	140,6	140,6	140,6
Driftskostnader	Husleie	59,5	61,3	61,3	61,3	61,3	61,3
	Øvrig drift	32,7	85,6	87,3	80,3	80,4	74,8
Driftskostnader totalt		92,2	146,9	148,6	141,6	141,7	136,1
Investeringer		1,1	5,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Investeringer totalt		1,1	5,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Nettobidrag fra eksterntfinansiert virksomhet	Frikjøp	- 18,2	- 15,0	- 16,0	- 17,0	- 18,0	- 18,0
	Overhead	- 15,4	- 18,0	- 18,0	- 18,0	- 18,0	- 18,0
Nettobidrag fra eksterntfinansiert virksomhet totalt		- 33,6	- 33,0	- 34,0	- 35,0	- 36,0	- 36,0
Årsresultat		- 50,6	43,1	21,2	1,2	0,3	1,2
Resultat inkl overføring fra i fjor		- 64,5	- 21,4	- 0,2	1,0	1,2	0,0

Tabell. Budsjett 2022 og LTB 2022-2026. Resultat 2021 er tatt med i tabellen som sammenligningsgrunnlag. LTB representerer en videreføring av 2022 nivå, men med kjente prosjektkostnader innarbeidet.

I det videre vil det knyttes kommentarer til inntektene, hoveddisponeringer i museets budsjett for 2022 og økonomisk prognose 2022-2026.

Inntekter

KHM fikk i *Disponeringsskriv for 2022* fra Universitetsdirektøren tildelt en ramme på kr 196.498.000. Koronakompensasjon på 45,5 mill. kr. for 2021, ble overført KHM i desember 2021. Videre ble tildelingen redusert med 5,48 mill. kr. for dekning av ny premiemodell for pensjon.

Butikk- og museumsinntektene ved Historisk museum er forventet å nærme seg en normal situasjon i 2022 og er lagt inn med 4,0 mill. kr. I LTB er det lagt inn en forventet økning i billettinntekter for HM i tråd med ambisjonen om å nå et årlig antall på 250.000 besøkende i løpet av perioden. Vikingskipshuset ble stengt fra oktober 2021. Inntektstap som følge av dette er kompensert med 44,1 mill. kr. per år i perioden.

Det er fremdeles stor usikkerhet knyttet til koronapandemiens innvirkning på kulturlivet og internasjonal turisme og dermed er resultatene for museumsdriften i hvert fall for 2022 høyst usikker. KHM forventer dekning av inntektsbortfall, dersom koronarestriksjonene vil vedvare også i årene som kommer.

Det er alltid en viss usikkerhet knyttet til fremtidig volum på porteføljen av arkeologiske utgravningsprosjekter, men til tross for koronapandemien og strukturelle endringer i kulturminneforvaltningen har oppdragsvolumet vært relativt stabilt. KHM har derfor videreført en forventet overheadinntekt på 18 mill. kr. Frikjøpet av eget personell er lagt inn med en forventet økning i perioden. KHM endrer rutiner og system for frikjøp fra 01.01.22. Det forventes at dette vil bidra til økt registrering av frikjøp og bidra positivt til KHM's resultat.

Lønnskostnader

Lønnskostnadene utgjør en vesentlig del av kostnadsbildet for museet. Fastlønnskostnadene er 137,3 mill.kr. og øker noe utover i perioden. I tillegg kommer lønnsutgifter til prosjektansatte både innenfor driftspotten og oppdragsvirksomheten (BOA).

KHMs lønnskostnader har økt som følge av faste tilsetninger i prosjekts- og oppdragsstillinger. Etter at prosjektet nytt vikingtidsmuseum ble fullfinansiert har vi fasett inn planlagte stillinger som ble stilt i bero i 2020. Dette gjelder en stilling knyttet til kommunikasjon og en til utvikling av formidlingskonsepter.

Planlagt ny stilling ved UPS, Avdeling for forretningsdrift knyttet til produktutvikling for museets butikkvirksomhet er lagt inn i budsjettet for 2022. Stillingen vil bli lyst ut i løpet av januar.

Vakant stilling som utstillingsrådgiver er lagt inn i budsjettet for 2022 og vil bli lyst ut vinteren 2022.

Ved Arkeologisk seksjon er to vitenskapelige stillinger satt vakant etter pensjon. Pensjoneringen i stillingene sammenfaller i tid med at seksjonsleder er ferdig med åremålet og går over i stilling som førsteamanuensis og at museumsdirektørens periode utløper og går tilbake til stillingen som professor. Seksjonen blir dermed ikke nedbemannet som følge av dette, men det er likevel uheldig da seksjonen sliter med underkapasitet i forhold til en omfattende økning i saksvolumet innenfor flere sentrale virksomhetsfelt.

Driftskostnader

Nytt Vikingtidsmuseum (VTM)

I 2022 er det budsjettet med 39,4 mill. kr. til drift av delprosjektene i VTM. Av dette dekkes 15,4 mill. kr. av UIO-bevilgning og 16,8 mill. kr. av eksterne sponsormidler. KHMs egeninnsats i form av lønnsmidler er 7,2 mill. kr.

Prosjekt	Finansør	2022	2023	2024	2025	2026	Tot i perioden
Basisutstilling	UiO	15,4	17,8	18,8	10,2	8,7	55,5
Gavefinansierte publikumsopplevelser	EH	14,0	32,8	45,6	45,6	38,0	162,0
Museets egenfinansier	KHM	7,2	6,1	6,1	6,1	3,1	21,4
Skanner	Sponsor	-	8,0	10,0	2,0	-	20,0
Barn og unge: "Den store vikingreisen"	Sparebanksti	2,8	6,0	5,5	4,1	-	15,6
Sum		39,4	70,7	86,0	68,0	49,8	274,5

Tabell. Langtidsbudsjett 2022-2026 for VTM prosjektet. Budsjettet vil bli ytterligere detaljert i løpet av 1. tertial 2022.

Fornyning av utstillingene i Historisk museum (HM)

Foreliggende planer for fornyingen av publikumsarealene i HM ble gitt høy prioritet ved behandling av årsplan og budsjett for 2021. Grunnen til at dette er ikke bare av hensyn til de nåværende utstillingenes alder og manglende aktualitet, men også fordi KHM ønsker å ha et godt og oppdatert museumstilbud mens VSH er stengt for byggingen av nytt VTM.

Alle igangsatte prosjekter med egen intern prosjektkode og vedtatt budsjett videreføres uten kutt eller redusert ambisjonsnivå. Skole- og aktivitetsarealer i 2. etg. ble ferdigstilt i 2021. I 2022 gis ferdigstillingen av alle utstillinger i 1. etg. høyest prioritet. Videre mener museumsledelsen at det er meget viktig at vi fullfører

hele planen som er lagt for museet, slik at det fremstår enhetlig og med fornyet profil. For å fullføre fornyingen av utstillingssalene i 2. etg., er det satt av 7,5 mill. kr. Med forliggende planer og budsjett vil fornyingen av publikumsarealene i 1. etg. bli ferdigstilt i løpet av 2022, mens 2. etg. vil bli ferdigstilt i 2023. Det har vært betydelige forsinkelser i flere saler i 1. etg. i 2021 som følge av utfordringer knyttet til lysskjerming og inneklimateknikk, men dette forventes avklart tidlig 2022.

Historisk museum	2022	2023	2024	2025	2026
Prosjekt					
Arv-kjerneutstilling	2 150 000	6 500 000			
Middelalder Magnus Lagabøte	2 425 000	1 485 000	425 000	75 000	
Jegeren, temporær utstilling	400 000				
Objektariat	1 000 000	5 600 000		400 000	
Fornyele og vedlikehold	1 000 000	1 322 500	1 322 500	1 322 500	1 322 500

Tabellen viser interne utstillingsprosjekter, men den er ikke justert for forsinkelse i fremdrift. Kostnader anført i 2021 kan følgelig bli overført til 2022.

Flytting av samlingene fra Historisk museum til Økern

Budsjett for revisjon, pakking og flytting av samlingene fra Historisk museum til Økern er tidligere vedtatt av styret og bevilgninger fra UiO er avklart. Prosjektet har hatt betydelige utfordringer med fremdrift under koronapandemien, men tar sikte på å fullføre flyttingen innenfor budsjett. UiO har tildelt REVITA-prosjektet 5 mill. kr. for 2022. For 2022 går alle midlene til flytteprosjektet.

Fra 2023 er REVITA-tildelingen balansert mot 1. mill. kr til internt frikjøp av fast ansatte og 4 mill. kr. til drift, bilagslønn og kjøp av tjenester.

Infrastruktur

Midler til innkjøp av utstyr til sikring og bevaring av samlingene på ca 4,5 mill. kr. i 2021 er flyttet til 2022 og økt til 5 mill. kr. kroner. Dette dreier seg om en frysetørrer for konservering av arkeologisk trevirke og nytt røntgenutstyr. Museumsledelsen har i resten av perioden satt av 3 mill. kr. pr. år til investering i infrastruktur.

Uforutsette kostnader

Museet har i flere år hatt en post for uforutsette kostnader i budsjettet, kalt direktørens reserve. Beløpet har de seneste år vært på 5 mill. kr. pr. år. Posten er videreført i foreliggende budsjett og prognose.

Budsjett 2022 og langtidsbudsjett 2022-2026

I budsjett 2022 vil KHM isolert sett ha et overforbruk på 43,1 mill. kr. Mindreforbruk fra 2021 er på 64,5 mill. kr. I budsjett 2022 vil KHM gå ut med et mindreforbruk på 21,4 mill. kr. Mindreforbruket skyldes i hovedsak periodiseringer og forskyvning av aktivitet. Det er forventet at KHM vil gå tilnærmet i balanse innenfor LTB.

	2021	2022	2023	År		
				2024	2025	2026
Inntekter		-213,0	-235,5	-249,0	-249,0	-244,9
Personalkost		137,3	139,1	140,6	140,6	140,6
Driftskost		146,9	148,6	141,6	141,7	136,1
Investeringer		5,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Nettobidrag fra eksterntfinansiert virksomhet		-33,0	-34,0	-35,0	-36,0	-36,0
Sum		43,1	21,2	1,2	0,3	-1,2
Overføres til neste periode	-	64,5	-21,4	-0,2	1,0	1,2

Konklusjon

KHM har i flere år måtte operere med budsjett og langtidsprognose basert på uavklart finansiering av sentrale satsninger og kompensasjon for tapte inntekter. Premisser og forutsetninger for et budsjett i balanse har dermed vært sentrale element i saksfremleggene. I løpet av 2021 har det kommet løsninger innenfor de fleste områdene, først med tildelinger fra UiO til basisutstillinger i nytt Vikingtidsmuseum og vedtak om dekning av inntektsbortfall ved stengingen av Vikingskipshuset, deretter med en meget generøs gave på 200 mill. kr. fra Eilif Holtes allmenntilgjengelige fond. I løpet av høsten er det også avklart at museet får kompensasjon for 80 % av inntektstapet som følge av korona for både 2020 og 2021. Samtidig har museet hatt en besparelse særlig på utgifter til reise og konferanser som følge av pandemien. Det har likevel vært nødvendig å gjennomføre en stram og konservativ styring for å redusere kostnadene i en krevende periode.

KHM skal utarbeide ny HR-plan inkludert revidert kompetanse- og rekrutteringsplan våren 2022. I den forbindelse må museet gjennomføre en grundig behovsanalyse og vurdere grunnbemanning i forhold til endringer og vekst innenfor sentrale virksomhetsområder og konkrete arbeidsoppgaver. Det er ikke lagt opp til stillingsvekst i foreliggende budsjett og prognose, men problemstillingen kan bli aktuell fra 2023.

Museumsledelsen legger med dette frem et langtidsbudsjett for perioden 2022-2026 i balanse.

Vedtaksforslag:

Styret slutter seg til hoveddisponeringene i langtidsbudsjett 2022-2026.

Vedlegg:

1. Ledelsesvurdering budsjett 2022 datert 15.12.21
2. Årsbudsjett 2022 datert 15.12.21
2. Disponeringsskriv for 2022 datert 22.12.21